

1. Tiesību akta projekta izstrādes nepieciešamība

Anotācijas (ex-ante) nosaukums

Tiesību akta projekta "Par valsts budžetu 2024. gadam un budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026. gadam" sākotnējās ietekmes (ex-ante) novērtējuma ziņojums (anotācija)

1.1. Pamatojums

Izstrādes pamatojums

Tiesību akts / Ministru Prezidenta rezolūcija

Apraksts

Saskaņā ar Likuma par budžetu un finanšu vadību (turpmāk – LBFV) 18.¹ panta pirmajā daļā noteikto finanšu ministrs nodrošina, ka katru gadu tiek izstrādāts valsts budžeta likumprojekts, un iesniedz to Ministru kabinetam saskaņā ar budžeta sagatavošanas grafiku.

Likumprojekts "Par valsts budžetu 2024. gadam un budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026. gadam" (turpmāk – Likumprojekts) ietver divas nodaļas: I nodaļa "Budžeta ietvars 2024., 2025. un 2026. gadam" un II nodaļa "Valsts budžets 2024. gadam".

1.2. Mērķis

Mērķa apraksts

Budžets ir līdzeklis valsts politikas realizācijai ar finansiālām metodēm. Budžeta mērķis ir noteikt un pamatot, kādi līdzekļi nepieciešami valdībai, citām valsts institūcijām un pašvaldībām to valsts pienākumu izpildei, kuru finansēšana noteikta ar likumdošanas aktiem, nodrošinot, lai tajā laika posmā, kuram šie līdzekļi paredzēti, izdevumus segtu atbilstoši ieņēmumi. Savukārt vidēja termiņa valsts budžeta plānošana ir process, kurā tiek noteikti pieejamie resursi vidējam termiņam un nodrošināta šo resursu izlietošana atbilstoši valdības noteiktajām prioritātēm.

Spēkā stāšanās termiņš

01.01.2024.

Pamatojums

Likumprojekts jāpieņem iespējami ātrāk, lai nodrošinātu ministrijām un citām centrālajām valsts iestādēm saimnieciskā gada pieejamā finansējuma apjomu, jo tās valsts budžeta līdzekļus var piešķirt vai saņemt tikai ar valsts budžeta likumā paredzētu apropriāciju.

Šā likuma darbība attiecināma uz visu saimniecisko gadu.

1.3. Pašreizējā situācija, problēmas un risinājumi

Pašreizējā situācija

Saskaņā ar LBFV 21. panta pirmajā daļā noteikto Ministru kabinetam uzdots līdz attiecīgā gada 15. oktobrim iesniegt Saeimai valsts budžeta likumprojektu (budžeta likumprojektu paketi) nākamajam saimnieciskajam gadam, priekšlikumus par grozījumiem likumos, lai tie atbilstu budžeta pieprasījumiem, un valsts budžeta likumprojekta (budžeta likumprojektu paketes) paskaidrojumus.

Ņemot vērā valdības demisiju un jauna Ministru kabineta izveidi (Saeima 2023. gada 15. septembra ārkārtas sēdē izteica uzticību E. Siliņas izveidotajam Ministru kabinetam), ir aktualizēti valsts budžeta pasākumu izpildes termiņi.

Saskaņā ar LBFV 21. panta trīs prim daļu noteikts, ka, ja šā panta pirmajā daļā minētajā valsts budžeta likumprojekta (budžeta likumprojektu paketes) iesniegšanas dienā kopš uzticības izteikšanas Ministru kabinetam ir pagājuši mazāk nekā četri mēneši, valsts budžeta likuma (budžeta likumprojektu paketes) projekts iesniedzams Saeimai ne vēlāk kā četrus mēnešus pēc tam, kad Saeima izteikusi Ministru kabinetam savu uzticību.

Likumprojekta sagatavošana tika veikta atbilstoši Ministru kabineta 2023. gada 17. marta rīkojumā Nr.130 “Par likumprojekta “Par valsts budžetu 2024. gadam un budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026. gadam” sagatavošanas grafiku” (turpmāk – MK rīkojums Nr.130) apstiprinātajam grafikam. Lai pēc valdības demisijas valsts budžeta sagatavošanas nodrošināšanai noteiktu veicamos pasākumus un to izpildes aktualizētus termiņus, MK rīkojumā Nr.130 veikts grozījums atbilstoši Ministru kabineta 2023.gada 27. septembra rīkojumam Nr.637 “Grozījums Ministru kabineta 2023. gada 17. marta rīkojumā Nr.130 “Par likumprojekta “Par valsts budžetu 2024. gadam un budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026. gadam” sagatavošanas grafiku””. Atbilstoši grozījumam MK rīkojumā Nr.130 Likumprojekts (ar paskaidrojumiem) Ministru kabinetā tiek izskatīts 2023. gada 1. novembrī, savukārt Saeimā iesniegts 2023. gada 3. novembrī.

Atbilstoši LBFV regulējumam, lai efektīvāk un ekonomiskāk īstenotu valsts politiku, kā arī regulāri optimizētu budžeta izdevumus un izvērtētu to atbilstību attīstības plānošanas dokumentos noteiktajām prioritātēm un mērķiem, Ministru kabinets nodrošina pastāvīgu un sistemātisku valsts budžeta izdevumu pārskatīšanu. Tādējādi Ministru kabinets pieņem lēmumu par valsts budžeta izdevumu pārskatīšanas tvērumu vienlaikus ar budžeta sagatavošanas grafika apstiprināšanu. Savukārt finanšu ministrs budžeta sagatavošanas grafikā noteiktajā termiņā iesniedz Ministru kabinetam valsts budžeta izdevumu pārskatīšanas rezultātus un priekšlikumus par šo rezultātu izmantošanu valsts budžeta likumprojekta izstrādes procesā.

Ar MK rīkojumu Nr.130 tika apstiprināts izdevumu pārskatīšanas tvērums, izstrādājot Likumprojektu. Izdevumu pārskatīšanas procesā tika iesaistītas visas ministrijas, Valsts kanceleja, Latvijas Banka un Valsts kontrole. Izdevumu pārskatīšanas rezultāti

tika apkopoti informatīvajā ziņojumā “Par valsts pamatbudžeta un valsts speciālā budžeta bāzi un izdevumu pārskatīšanas rezultātiem 2024., 2025. un 2026. gadam”, kas tika skatīts Ministru kabineta 2023. gada 15. augusta sēdē (prot. Nr.40 43.§).

Lai nodrošinātu Likumprojekta sagatavošanu:

1. Ministru kabineta 2023. gada 6. aprīļa sēdē tika izskatīts informatīvais ziņojums “Latvijas Stabilitātes programma 2023. - 2026. gadam” (prot. Nr.18 1.§);
2. Ministru kabineta 2023. gada 15. augusta sēdē tika izskatīts informatīvais ziņojums “Par makroekonomisko rādītāju, ieņēmumu un vispārējās valdības budžeta bilances prognozēm 2024., 2025. un 2026. gadā” (prot. Nr.40 40.§);
3. Ministru kabineta 2023. gada 15. augusta sēdē tika izskatīts informatīvais ziņojums “Par Rīgas valstspilsētas pašvaldības kontrolētās kapitālsabiedrības SIA “Rīgas satiksme” radīto negatīvo fiskālo ietekmi uz vispārējās valdības budžeta bilanci 2024. un 2025. gadā” (prot. Nr.40 41.§);
4. Ministru kabineta 2023. gada 15. augusta sēdē tika izskatīts informatīvais ziņojums “Fiskālo risku deklarācija” (prot. Nr.40 42.§);
5. Ministru kabineta 2023. gada 15. augusta sēdē tika izskatīts informatīvais ziņojums “Par valsts pamatbudžeta un valsts speciālā budžeta bāzi un izdevumu pārskatīšanas rezultātiem 2024., 2025. un 2026. gadam” (prot. Nr.40 43.§);
6. Ministru kabineta 2023. gada 15. augusta sēdē tika izskatīts informatīvais ziņojums “Par ministriju un citu centrālo valsts iestāžu prioritārajiem pasākumiem 2024., 2025. un 2026. gadam” (prot. Nr.40 44.§);
7. Ministru kabineta 2023. gada 26. septembra sēdē tika izskatīts informatīvais ziņojums “Par Valsts nodokļu politikas pamatnostādņu 2024.–2027. gadam izstrādes virzību” (prot. Nr.47 42.§);
8. Ministru kabineta 2023. gada 26. septembra sēdē tika izskatīts informatīvais ziņojums “Par priekšlikumiem valsts budžeta prioritārajiem pasākumiem 2024. gadam un budžeta ietvaram 2024.–2026. gadam” (prot. Nr.47 43.§);

Apstiprināšanai Ministru kabineta 2023. gada 1. novembra ārkārtas sēdē tiek virzīts arī Eiropas Savienības (turpmāk – ES) ikgadēja ekonomikas politikas koordinēšanas cikla jeb “Eiropas semestra” ietvaros sagatavotais Latvijas Vispārējās valdības budžeta plāna projekts 2024. gadam. Budžeta plāns tiks iesniegts Eiropas Komisijai, kas

izvērtēs iesniegto dokumentu un sniegs savu novērtējumu par atbilstību ES tiesību normām fiskālās disciplīnas jomā. Eiropas Komisijas novērtējums nacionāliem parlamentiem jāņem vērā, pieņemot valsts budžetu galīgajā lasījumā.

Problēmas un risinājumi

Problēmas apraksts

-

Risinājuma apraksts

Izstrādājot Likumprojekta I nodaļu “Budžeta ietvars 2024., 2025. un 2026. gadam”, tajā ir iekļauti dati un informācija atbilstoši Fiskālās disciplīnas likuma (turpmāk – FDL) 5. panta trešajai un ceturtajai daļai, kā arī LBFV 18.¹ panta noteiktai informācijai.

Ņemot vērā paredzēto ES fiskālo noteikumu piemērošanas atjaunošanu sākot ar 2024. gadu, pasākumu, kas saskaņā ar Fiskālās politikas stratēģiju (apstiprināts Ministru kabineta 2022. gada 12. aprīļa sēdē (prot. Nr.20, 45.§)) tiek uzskatīti par vienreizējiem, finansēšana uz deficīta bez ierobežojuma nav pieļaujama. 2024. – 2026. gadu periodā visi izdevumi, t.sk. vienreizējie, ir jāfinansē fiskālās disciplīnas noteikumu ietvaros, proti, tādā apmērā, lai nepieļautu vispārējās valdības budžeta deficīta 3% robežvērtības pārsniegumu. Vienlaicīgi netiek atcelts pieminētās Fiskālās politikas stratēģijas pamatprincips, ka vienreizējie pasākumi tiek izslēgti no vispārējās valdības budžeta strukturālās bilances mērķa un tāpēc tie neietekmē strukturālās bilances mērķus, kas ir definēti Likumprojekta I nodaļas “Budžeta ietvars 2024., 2025. un 2026. gadam” 4. pantā.

Vienreizējie pasākumi ir atrunāti Likumprojekta I nodaļas “Budžeta ietvars 2024., 2025. un 2026. gadam” 5. pantā, to tvērums atbilst iepriekšējā budžeta likumā definētajam. Šajā pantā ir atrunāts arī algoritms, saskaņā ar kuru valsts aizsardzības finansējuma pieaugums pret iepriekšējā gada izdevumu līmeni tiek atzīts par vienreizēju piecu gadu laikā, kas ļauj būtiski palielināt aizsardzības finansējumu vienā gadā, fiskālo šoku amortizējot pakāpeniski piecu gadu laikā.

Sakarā ar nepieciešamību finansēt vienreizējos pasākumus, kas atrunāti 5. pantā, Likumprojekta I nodaļas “Budžeta ietvars 2024., 2025. un 2026. gadam” 14. pantā ir atrunāts kā tiek aprēķināti un precizēti koriģētie maksimāli pieļaujamie valsts budžeta izdevumi 2024., 2025. un 2026. gadam un 15. pantā tiek noteikts to apjoms 2024. – 2026. gadam.

Likumprojekta I nodaļas “Budžeta ietvars 2024., 2025. un 2026. gadam” 9. pants paredz, ka izlīdzinātie izdevumi 2024. – 2026. gadam tiek noteikti faktiski prognozēto izdevumu apjomā un 10. – 12. pantā tiek noteikts izlīdzināto izdevumu apjoms atbilstoši FDL 5. panta trešās daļas 6. punktam.

Līdzīgi iepriekšējiem vidēja termiņa budžeta ietvara likumiem, arī Likumprojekta I nodaļā “Budžeta ietvars 2024., 2025. un 2026. gadam” ir ietverti papildu panti, kas nav paredzēti FDL vai LBFV, bet fiksē būtiskus fiskālus lēmumus vidējam termiņam:

- pants, kas nosaka ikgadējo pašvaldību kopējo aizņēmumu pieļaujamo palielinājumu vidējā termiņā, par prioritāti nosakot aizņēmumus ES un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības finansēto projektu īstenošanai, aizņēmumus ES Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna ietvaros īstenojamiem projektiem, un aizņēmumus jaunas pirmsskolas izglītības iestādes būvniecībai vai esošas pirmsskolas izglītības iestādes paplašināšanai, lai mazinātu pašvaldībā reģistrēto bērnu rindu uz vietām pirmsskolas izglītības iestādēs, kā arī uzdevums noteikt ikgadēju finanšu resursu apmēru Rīgas valstspilsētas pašvaldības obligāciju emitēšanai, sagatavojot likumu par valsts budžetu 2025. gadam un budžeta ietvaru 2025., 2026. un 2027. gadam;
- pants, kurā tiek noteikts, ka iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumu sadalījums starp valsts budžetu un pašvaldību budžetiem 2024. gadam, 2025. gadam un 2026. gadam ir šāds: pašvaldību budžetiem – 75 procentu apmērā un valsts budžetam – 25 procentu apmērā;
- pants, kurā tiek paredzēts, ka vispārējās valdības sektorā iekļautās valsts kapitālsabiedrības negatīvā ietekme uz vispārējās valdības budžeta bilanci 2025. un 2026. gadā drīkst pārsniegt 5 000 000 *euro* tikai tad, ja ir saņemta Ministru kabineta piekrišana;
- pants, kas nosaka, ka vispārējās valdības sektorā iekļautās pašvaldību kapitālsabiedrības negatīvā ietekme uz vispārējās valdības budžeta bilanci 2025. un 2026. gadā drīkst pārsniegt 5 000 000 *euro* tad, ja ir saņemta Ministru kabineta piekrišana, ja vien attiecīgā pašvaldība nenodrošina, ka tās un visu tās institūciju, kas iekļautas vispārējās valdības sektorā, kopējā ietekme uz vispārējās valdības budžeta bilanci tiek prognozēta neitrāla vai pozitīva;
- pants, kas nosaka, ka informācija par vispārējās valdības sektorā iekļauto kapitālsabiedrību faktisko un prognozēto ietekmi uz vispārējās valdības izdevumiem, ieņēmumiem, budžeta bilanci un parādu ir publiski pieejama;
- pants, kas paredz fiskālās neitralitātes principa nodrošināšanu attiecībā uz ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” ietvaros uzņemto virssaistību ietekmi uz vispārējās valdības budžeta bilanci;
- pants, kas nosaka dividendēs izmaksājamo peļņas daļu akciju sabiedrībai “Latvenergo”;

- pants, kas nosaka dividendēs izmaksājamo peļņas daļu akciju sabiedrībai “Latvijas valsts meži”;
- pants, kas nosaka dividendēs izmaksājamo peļņas daļu akciju sabiedrībai “Augstsprieguma tīkls”;
- pants, kas nosaka dividendēs izmaksājamo peļņas daļu akciju sabiedrībai “Latvijas Loto”;
- pants, kas nosaka dividendēs izmaksājamo peļņas daļu akciju sabiedrībai “Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs”.

Likumprojektā ietverts 55. pants, kas paredz speciālu kārtību valsts nekustamo īpašumu atsavināšanā iegūto līdzekļu tālākai izmantošanai valsts nekustamo īpašumu uzlabošanas darbu veikšanai, vidi degradējošo objektu sakārtošanai un energoefektivitātes pasākumu īstenošanai.

Atbilstoši vispārējam regulējumam, kas noteikts Publiskas personas mantas atsavināšanas likumā, valsts nekustamā īpašuma atsavināšanu veic VAS “Valsts nekustamie īpašumi” un atsevišķos gadījumos SIA “Publisko aktīvu pārvaldītājs Possessor” un atsavināšanā iegūtie līdzekļi pēc atsavināšanas izdevumu atskaitīšanas tiek ieskaitīti valsts pamatbudžeta ieņēmumu kontā ne vēlāk kā mēneša laikā pēc to saņemšanas, ievērojot Ministru kabineta 2011. gada 1. februāra noteikumu Nr.109 “Kārtība, kādā atsavināma publiskas personas manta” 36.un 37. punktā noteikto.

Ar likumprojekta 55. pantu tiks nodrošināts, ka VAS “Valsts nekustamie īpašumi” un SIA “Publisko aktīvu pārvaldītājs Possessor” valsts nekustamā īpašuma atsavināšanas rezultātā iegūtos līdzekļus pēc atsavināšanas izdevumu atskaitīšanas neieskaitīs valsts budžetā, bet gan novirzīs to pārvaldīšanā esošo valsts nekustamo īpašumu pārvaldīšanai (izņemot netiešo izmaksu segšanai), kas ietver arī nekustamā īpašuma uzlabošanas darbu veikšanu, t.sk. valsts īpašumā esošu vidi degradējošo objektu sakārtošanas vai nojaukšanas pasākumus, kā arī energoefektivitātes pasākumu īstenošanu, šos līdzekļus atbilstoši uzskaitot grāmatvedības sistēmā. Vienlaikus tiek paredzēts, ka minētos līdzekļus, kas 2024. gadā nav izlietoti valsts īpašumā un tās pārvaldīšanā esošo valsts nekustamo īpašumu pārvaldīšanai, līdz 2024. gada 31. decembrim ieskaita valsts budžetā. Attiecīgi likumprojekta normas mērķis ir pēc iespējas ātrāk rast risinājumu to valsts nekustamo īpašumu pārvaldīšanas izdevumu segšanai, kuru pārvaldīšanu nodrošina atsavināšanu organizējošās institūcijas (VAS “Valsts nekustamie īpašumi” un SIA “Publisko aktīvu pārvaldītājs Possessor”), un kuru pārvaldīšanas laikā ieņēmumi nav gūti vai gūti tādā apmērā, kas nesedz ar to pārvaldīšanu saistītos izdevumus.

Vienlaikus atbilstoši Likumprojekta 56. pantam, lai izpildītu mantojuma atstājēja gribu par nekustamā īpašuma izmantošanu, valsts nekustamā īpašuma atsavināšanā iegūtos

līdzekļus pēc atsavināšanas izdevumu segšanas, ieskaitīs valsts pamatbudžeta ieņēmumu kontā mēneša laikā pēc to saņemšanas, kā to paredz Publiskas personas mantas atsavināšanas likuma 47. pants un Ministru kabineta 2011. gada 1. februāra noteikumu Nr.109 “Kārtība, kādā atsavināma publiskas personas manta” 37. punkts, bet pēc tam par attiecīgu finansējuma apmēru tiks gatavots rīkojums par apropriācijas palielināšanu Izglītības un zinātnes ministrijas budžeta apakšprogrammā 02.01.00 “Profesionālās izglītības programmu īstenošana”, lai nodrošinātu ar testamentu uzlikta pienākuma izpildi un ienākumus no nekustamā īpašuma Brīvības ielā 68, Rīgā, novirzītu profesionālās izglītības kompetences centra “Rīgas valsts tehnikums” trūcīgo un sekmīgo audzēkņu atbalstīšanai un infrastruktūras un materiāli tehniskā nodrošinājuma vajadzībām atbilstoši Rīgas valsts tehnikuma Attīstības un investīciju stratēģijai 2021. – 2027. gadam.

Likumprojektā ietverts 79. pants, kas paredz noteikt, ka Zemkopības ministrijai pozitīva Eiropas Komisijas lēmuma par ES Solidaritātes fonda finansiāla pabalsta avārijas un atjaunošanas operāciju finansēšanai pēc 2017. gada augustā notikušajiem plūdiem slēgšanu saņemšanas gadījumā ir jāiemaksā ES Solidaritātes fonda finansējuma neizmantotā daļu vispārējos valsts budžeta ieņēmumos, vienlaikus paredzot atļauju finanšu ministram palielināt apropriāciju Zemkopības ministrijai resursiem no dotācijas no vispārējiem ieņēmumiem un izdevumiem vienotas informācijas sistēmas izveidei un pilnveidošanai, izmantojot jaunākos tehniskos risinājumus un digitalizācijas iespējas, īstenojot Eiropas Zaļā kursa mērķu ieviešanu, kā arī paredzot atrunu, ka šādam apropriācijas palielinājumam nepieciešams Ministru kabineta lēmums un Saeimas Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijas saskaņojums. Minētais pants ir speciāls risinājums, lai nodrošinātu vienreizēju risinājumu finansējuma piešķiršanai Zemkopības ministrijas informācijas tehnoloģiju (turpmāk – IT) jomas pasākumu attīstībai un uzlabošanai sakarā ar dažādām jaunām obligātām IT sistēmu prasībām un nosacījumiem no ES puses. Tieši labā kārtībā uzturētās Zemkopības ministrijas nozares IT sistēmas bija viens no iemesliem, kas 2017. gadā pēc lielajām lietavām, kā rezultātā bija plūdu postījumi, deva iespēju operatīvi sakārtot un izveidot Solidaritātes fonda un līdzekļu neparedzētajiem gadījumiem administrēšanas sistēmu, novērst plūdu postījumus un ieviest projektus, kā arī saņemt pozitīvu Eiropas Komisijas audita atzinumu par toreiz paveikto. Finansējums nepieciešams Zemkopības nozarei, kas ir viena no Valsts federētā mākoņa datu centra modernizēšanā un infrastruktūras atjaunošanā iesaistītajām institūcijām, kurai jārealizē pielāgošanās Eiropas Zaļā kursa prasībām, jānodrošina energo efektivitātes palielinājums, vienlaicīgi jāuzlabo darbības efektivitātes rādītāji.

Vai ir izvērtēti alternatīvie risinājumi?

Nē

Vai ir izvērtēts prasību un izmaksu samērīgums pret ieguvumiem?

Nē

1.4. Izvērtējumi/pētījumi, kas pamato TA nepieciešamību

1.5. Pēcpārbaudes (ex-post) izvērtējums

Vai tiks veikts?

Nē

1.6. Cita informācija

Likumprojekta izstrādē iesaistītas visas ministrijas un citas centrālās valsts iestādes, sagatavojot savus budžeta pieprasījumus un paskaidrojumus.

Lai nodrošinātu LBFV Ministru kabinetam doto uzdevumu izpildi attiecībā uz neatkarīgo institūciju viedokļa uzklaušanu, kā arī šā viedokļa un Ministru kabineta lēmuma pamatojuma iekļaušanu Ministru kabineta sēdes protokollēmumā, lemjot par attiecīgo iestāžu budžeta projektiem, neatkarīgo institūciju pārstāvji tika uzaicināti piedalīties Ministru kabineta sēdēs, kurās tika izskatīti jautājumi saistībā ar Likumprojekta sagatavošanu. Līdz ar to Valsts prezidenta kancelejas, Augstākās tiesas, Satversmes tiesas, Tieslietu padomes, Valsts kontroles, Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņu līdzekļu padomes, Tiesībsarga biroja, Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas, rajonu (pilsētu) tiesu, apgabaltiesu, Ģenerālprokuratūras, Centrālās vēlēšanu komisijas, Konkurences padomes un Datu valsts inspekcijas pārstāvjiem bija dota iespēja Ministru kabineta sēdē paust savu viedokli par Likumprojekta sagatavošanu.

Ministru kabinets 2023. gada 15. augusta sēdē (prot. Nr.40 44.§) un 2023. gada 26. septembra sēdē (prot. Nr.47 43.§) atbalstīja papildu finansējuma piešķiršanu prioritāro pasākumu īstenošanai 2024. - 2026. gadam. Detalizētu informāciju skat. Likumprojekta paskaidrojumos.

Vidējā termiņa makroekonomiskās attīstības scenārijs 2023. – 2026. gadam izstrādāts 2023. gada jūnijā, balstoties uz 2023. gada pirmā ceturkšņa iekšzemes kopprodukta (turpmāk – IKP) datiem, kā arī līdz šā gada jūnijam pieejamo īstermiņa makroekonomisko informāciju. Izstrādājot vidēja termiņa makroekonomiskās attīstības scenāriju, Finanšu ministrija ir konsultējusies ar Starptautiskā Valūtas fonda un Eiropas Komisijas ekspertiem. Makroekonomisko rādītāju prognozes ir saskaņotas ar Latvijas Banku un Ekonomikas ministriju, kā arī tās 2023. gada 13. jūnijā ir apstiprinājusi Fiskālās disciplīnas padome.

Makroekonomiskās attīstības scenārijs paredz, ka Latvijas ekonomikas izaugsme 2023. gadā sasniegs 1%, par vienu procentpunktu vairāk nekā šā gada februāra sākumā izstrādātajās prognozēs. Prognožu uzlabojums skaidrojams ar to, ka Latvijas ekonomika labāk nekā sagaidīts ir pārvarējusi problēmas, kas pērn radušās sakarā ar

Krievijas karu Ukrainā un tā izraisīto energoresursu cenu kāpumu. Turklāt siltā ziema un valsts atbalsta pasākumi ir mazinājuši energoresursu cenu kāpuma negatīvo ietekmi uz mājsaimniecību patēriņu. Arī 2024. gadā gaidāma ekonomiskās izaugsmes paātrināšanās līdz 2,5%, kas ir par 0,5 procentpunktiem vairāk, nekā tika prognozēts februāra sākumā. Savukārt divos nākamajos gados – 2025. un 2026. gadā – ekonomikas izaugsme tiek prognozēta 2,9% apmērā.

2021. un 2022. gadā ekonomikas virzītājs bija privātais patēriņš, šajos gados augot vidēji par 6,6%. Tomēr scenārijs neparedz privātā patēriņa būtisku izaugsmi šogad un nākamgad, ko lielā mērā nosaka nenoteiktība par to, kāda būs nākamās ziemas apkures sezona un iespējamie tarifu pieaugumi, kā arī vēl joprojām augstā pamatinflācija. 2023. gadā privātā patēriņa pieaugums sasniegtu 1,1% un 2024. gadā 2,6%, kas ir attiecīgi par 2,1 un 0,5 procentpunktiem vairāk nekā februāra prognozēs.

2023. gadā vispārējās valdības patēriņš salīdzināmajās cenās būs audzis par 4,7%. Valdības patēriņa izdevumu pieaugumu 2023. gadā veicina salīdzinoši straujais izdevumu kāpums atlīdzībai, tostarp saistībā ar minimālās algas celšanu par 24%. Tāpat, pieaugot vispārējās valdības investīciju līmenim, augs pamatkapitāla izlietojuma ietekme uz vispārējās valdības patēriņa izdevumiem gan 2023. gadā, gan 2024. gadā. Tāpēc arī 2024. gadā vispārējās valdības patēriņā gaidāms 2% pieaugums. Savukārt tālākajos gados pieaugums būtu zem 0,5%, jo valdības patēriņa prognoze ir veikta, balstoties uz nemainīgas politikas pieņemumu, ietverot tikai jau apstiprinātus budžeta izdevumu pasākumus.

Ekonomikas izaugsmes jūtams virzītājspēks šogad un nākamgad būs investīcijas. Investīciju apjoms šogad varētu palielināties par 6,1%, kas ir par 5,1 procentpunktu vairāk nekā februāra prognozēs. Investīcijas stimulēs ES fondu un Atveseļošanās un noturības mehānisma finansējams, kā arī RailBaltica projekta realizācija, veicinot arī būvniecības sektora aktivitātes atjaunošanos pēc divu gadu krituma. Turpmākajos gados investīciju izaugsme būs mērenāka – 2024. gadā pieaugot par 3,1% un turpmākajos gados vidēji par 4% gadā.

Attiecībā uz eksporta prognozi, tad tā dinamiku ietekmēs Latvijas tirdzniecības partneru ekonomiskā aktivitāte, kam par pamatu tika ņemtas Eiropas Komisijas pavasara prognozes, kas paredzēja nedaudz spēcīgāku ES un eirozonas ekonomikas izaugsmi, nekā tika prognozēts februārī. Tomēr eksporta pieaugums 2023. gadā prognozēts iepriekšējā gada līmenī, jo to vairs neveicinās straujais eksporta cenu pieaugums. Savukārt jau 2024. gadā eksporta pieaugums sāks atjaunoties līdz 3,7% un līdzīga dinamika gaidāma arī vidējā termiņā.

Jāatzīmē, ka makroekonomiskās attīstības scenārijs ir izstrādāts pirms Centrālās Statistikas pārvaldes (turpmāk – CSP) 2023. gada 29. septembrī veiktās ikgadējās IKP datu revīzijas un balstījās uz atšķirīgiem iepriekšējo periodu un šā gada pirmā ceturkšņa

datiem. CSP revidētie, pašlaik aktuālie dati rāda zemāku IKP izaugsmi šā gada pirmajā ceturksnī, ko noteicis pirmām kārtām zemāks, nekā iepriekš ziņots, privātais patēriņš un preču un pakalpojumu eksports.

Gada vidējās inflācijas prognoze – 2023. gadam 10% un 2024. gadam 2,2% – salīdzinājumā ar februāra prognozēm atstāta bez izmaiņām, jo patēriņa cenu dinamika 2022. gada otrajā pusē un šā gada sākumā ir bijusi atbilstoša Finanšu ministrijas februāra sākuma prognozēm. Nākamajos divos gados tiek prognozēts cenu pieaugums attiecīgi 2,5% un 2,3% apmērā. Atbilstoši scenārijam, inflāciju ietekmēs enerģijas resursu un neapstrādātās pārtikas cenu inflācijas samazinājums 2023. gada otrajā pusē un, saglabājoties pašreizējai situācijai pasaules tirgos, cenu līmenis saglabāsies pašreizējā līmenī.

Tā kā 2023. gada sākumā mēneša vidējā darba samaksa turpināja strauji augt, pateicoties gan minimālās darba samaksas paaugstināšanai par 24%, gan valsts budžeta izdevumu palielināšanai sabiedriskā sektora darbinieku algām, gan arī privāto uzņēmumu sniegtajam saviem darbiniekiem enerģijas atbalstam, tad 2023. gada kopējais algu pieaugums sasniegtu 11%, un 2024. gadā – 7,5%. Vidējā termiņā gan sagaidāms, ka algu pieauguma temps palēnināsies un tuvosies produktivitātes pieauguma tempam, stabilizējoties 5% līmenī.

Bezdarba līmenis, saglabājoties relatīvi stabilai ekonomikas izaugsmei, turpinās samazināties, 2023. gadā sasniedzot 6,5%, un aptuveni šajā līmenī saglabājoties arī nākamajos trīs gados. Tautsaimniecībā nodarbināto iedzīvotāju skaits šogad un nākamgad vēl saglabāsies stabils, bet no 2025. gada gaidāma neliela nodarbinātības samazināšanās, kas būs galvenokārt saistīta ar darbspējas vecuma iedzīvotāju skaita samazināšanos.

Ministrijas un citas centrālās valsts iestādes budžeta pieprasījumus Likumprojektam sagatavoja piešķirto līdzekļu ietvaros.

Likumprojekts nodrošina valsts budžeta plānošanu atbilstoši pieejamiem resursiem vidējā termiņā un nodrošina šo resursu izlietošanu atbilstoši Ministru kabineta noteiktajām prioritātēm.

Saskaņā ar FDL 5. panta piekto daļu, Likumprojektam tiek pievienota Fiskālo risku deklarācija (apstiprināta Ministru kabineta 2023. gada 15. augusta sēdē, prot. Nr.40 42.§) un Fiskālās disciplīnas padomes sagatavotais fiskālās disciplīnas uzraudzības ziņojums.

Likumprojektam ir pievienots Ministru kabineta sēdes protokollēmums, kas paredz noteikt, ka finanšu ministrs Likumprojektu, tā paskaidrojumus, Fiskālo risku

deklarāciju un Fiskālās disciplīnas padomes sagatavoto fiskālās disciplīnas uzraudzības ziņojumu iesniedz Saeimai 2023. gada 3. novembrī un, ka atbildīgais par likumprojekta turpmāko virzību Saeimā ir finanšu ministrs.

2. Tiesību akta projekta ietekmējamās sabiedrības grupas, ietekme uz tautsaimniecības attīstību un administratīvo slogu

Vai projekts skar šo jomu?

Jā

2.1. Sabiedrības grupas, kuras tiesiskais regulējums ietekmē, vai varētu ietekmēt

Fiziskās personas

Jā

Ietekmes apraksts

Tieši vai pastarpināti Likumprojekts ietekmē visas sabiedrības mērķgrupas, t.sk. sabiedrības grupas, kas tieši vai pastarpināti saņem finansējumu no valsts budžeta, veic obligātos maksājumus budžetā saskaņā ar likumdošanā noteikto.

Juridiskās personas

Jā

Ietekmes apraksts

Tieši vai pastarpināti Likumprojekts ietekmē visas sabiedrības mērķgrupas, t.sk. sabiedrības grupas, kas tieši vai pastarpināti saņem finansējumu no valsts budžeta, veic obligātos maksājumus budžetā saskaņā ar likumdošanā noteikto.

2.2. Tiesiskā regulējuma ietekme uz tautsaimniecību

Vai projekts skar šo jomu?

Jā

2.2.1. uz makroekonomisko vidi:

Jā

Ietekmes apraksts

Tieši vai pastarpināti var ietekmēt lielāko daļu sabiedrības.

Likumprojekts nodrošina valsts fiskālās politikas īstenošanu un valsts budžeta izdevumus.

2024. gadā valsts konsolidētā budžeta (valsts pamatbudžeta un valsts speciālā budžeta summa, izslēdzot no ieņēmumu un izdevumu daļas savstarpējos

pārskaitījumus starp šiem budžetiem) **ieņēmumi** prognozēti **14 485,6 milj. euro**, bet **izdevumi** – **16 212,2 milj. euro**.

Salīdzinājumā ar 2023. gada plānu Likumprojektā 2024. gadam paredzēts ieņēmumu palielinājums 1 763,3 milj. euro apmērā un izdevumu palielinājums 1 538,5 milj. euro apmērā.

Valsts pamatbudžeta ieņēmumi 2024. gadā prognozēti 10 016,3 milj. euro un izdevumi plānoti 12 147,9 milj. euro apmērā (bruto). Valsts pamatbudžeta izdevumu palielinājums, salīdzinot ar 2023. gada plānu ir 1 285,7 milj. euro jeb 11,8%. Izdevumu palielinājums 783,7 milj. euro apmērā paredzēts izdevumiem valsts pamatfunkciju finansēšanai. Savukārt ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošanai paredzēts finansējuma palielinājums 502,0 milj. euro apmērā.

Valsts speciālā sociālās apdrošināšanas budžeta ieņēmumi un izdevumi prognozēti attiecīgi 4 760,7 milj. euro un 4 355,7 milj. euro apmērā (bruto). Valsts speciālā budžeta izdevumu palielinājums pret 2023. gada plānu ir 272,4 milj. euro jeb 6,7%.

Likumprojekta paketē tiek virzīti likumprojekta izstrādes gaitā Ministru kabinetā atbalstītie pasākumi ar ietekmi uz nodokļu un nenodokļu ieņēmumiem:

- ikgadējas uzņēmumu ienākuma nodokļa piemaksas noteikšana 20% apmērā, ko aprēķina, izmantojot pirmstaksācijas gada finanšu datus, kredītiestādēm un patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniedzējiem;
- uzņēmumu ienākuma nodokļa nepiemērošana ekspluatācijas izdevumiem, kas rodas, izmantojot reprezentatīvos automobiļus, kuri ir reģistrēti uzņēmuma turējumā vai valdījumā vairāk kā 60 mēnešus;
- paaugstināts ar algas nodokļiem neapliekamā darba devēja kompensācijas apmērs par darbinieka izdevumiem saistībā ar attālināto darbu;
- iedzīvotāju ienākuma nodokļa atbrīvojuma sliekšņa paaugstināšana veselības un nelaimes gadījumu apdrošināšanas prēmiju summām;
- iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojumu un neapliekamā minimuma piemērošana arī mikrouzņēmumu nodokļa maksātājiem, ja persona vienlaicīgi gūst ienākumus, kas tiek aplikti ar progresīvo iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmi;
- speciālā nodokļu režīma neregistrētiem autoratlīdzības saņēmējiem darbības laika pagarināšana un vienotas nodokļu likmes noteikšana;
- vienotas mikrouzņēmumu nodokļa likmes noteikšana 25% apmērā;

- azartspēļu nodokļa likmju paaugstināšana;
- pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk – PVN) reģistrācijas sliekšņa Valsts ieņēmumu dienesta PVN maksātāju reģistrā noteikšana 50 000 *euro*, zaudēto parādu vērtības sliekšņa noteikšana 1 000 *euro*, PVN atbrīvojuma piemērošana sporta nodarbībām, priekšnodokļa atskaitīšanas ierobežojuma attiecībā uz izdevumiem reprezentatīvajiem auto pārskatīšana;
- izmaiņas dabas resursu nodokļa likmēs, jauni nodokļa objekti, atvieglojuma atcelšana un sadalījumu maiņa starp valsts un pašvaldību budžetiem;
- akcīzes nodokļa likmju paaugstināšana tabakas izstrādājumiem, e-šķidrumiem, tabakas aizstājējproduktiem, alkoholiskajiem dzērieniem un dīzeļdegvielai un petrolejai, ko izmanto SEZ un brīvostās;
- ieņēmumu palielinājums dažādām nenodokļu pozīcijām, tostarp no valsts kapitālsabiedrību dividenžu maksājumiem un konfiscēto noziedzīgi iegūto līdzekļu realizācijas;
- nenodokļu ieņēmumu samazinājums saistībā ar grozījumiem Enerģētikas likumā (pāreja uz jauno valsts naftas produktu krājumu pārvaldības modeli).

Papildus minētajam nodokļu ieņēmumus vidējā termiņā ietekmēs arī iepriekš pieņemtie pasākumi:

- reprezentatīvā automobiļa vērtības sliekšņa palielināšana;
- uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likmju izmaiņas;
- iedzīvotāju ienākuma nodokļa atbrīvojuma par valsts atbalsta summām lauksaimniecībai vai ES atbalsta summām lauksaimniecībai un lauku attīstībai atcelšana no 2025. gada;
- PVN likmes izvērtēšana Latvijai raksturīgo svaigo augļu, ogu un dārzeņu piegādēm, kam līdz 2023. gada 31. decembrim tiek piemērota PVN samazinātā likme 5% apmērā.

Visi maksājumi, kas saskaņā ar likumu vai citu normatīvo aktu vai līgumu ieskaitāmi valsts budžeta ieņēmumos, ir valsts budžeta līdzekļi, kurus saskaņā ar valsts budžeta likumā noteiktu apropriāciju var apropriēt valsts mērķim.

Valsts budžeta līdzekļus var piešķirt vai saņemt vienīgi ar valsts budžeta likumā paredzētu apropriāciju. Valsts budžeta izdevumi sastāv no apropriācijām, kas noteiktas konkrētām valsts vajadzībām saskaņā ar valsts budžeta likumu.

2.2.2. uz nozaru konkurētspēju:

Nē

2.2.3. uz uzņēmējdarbības vidi:

Nē

2.2.4. uz mazajiem un vidējiem uzņēmējiem:

Nē

2.2.5. uz konkurenci:

Nē

2.2.6. uz nodarbinātību:

Nē

2.3. Administratīvo izmaksu monetārs novērtējums

Vai projekts skar šo jomu?

Nē

2.4. Atbilstības izmaksu monetārs novērtējums

Vai projekts skar šo jomu?

Nē

3. Tiesību akta projekta ietekme uz valsts budžetu un pašvaldību budžetiem

Vai projekts skar šo jomu?

Jā

Rādītājs	2023		Turpmākie trīs gadi (euro)				
			2024		2025		2026
	saskaņā ar valsts budžetu	izmaiņas kārtējā gadā, salīdzinot	saskaņā ar vidēja termiņa	izmaiņas, salīdzinot ar vidēja termiņa	saskaņā ar vidēja termiņa	izmaiņas, salīdzinot ar vidēja termiņa	izmaiņas, salīdzinot ar vidēja termiņa

	kārtējam gadam	ar valsts budžetu kārtējam gadam	budžeta ietvaru	budžeta ietvaru	budžeta ietvaru	budžeta ietvaru	budžeta ietvaru
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Budžeta ieņēmumi	12 722 285 503	1 763 287 096	14 485 572 599	649 885 359	14 928 681 322	1 412 228 909	1 841 152 473
1.1. valsts pamatbudž ets, tai skaitā ieņēmumi no maksas pakalpoju miem un citi pašu ieņēmumi	8 797 112 545	1 219 166 877	10 016 279 422	363 228 420	10 135 824 840	1 009 170 314	1 192 205 282
1.2. valsts speciālais budžets	3 925 172 958	544 120 219	4 469 293 177	286 656 939	4 792 856 482	403 058 595	648 947 191
1.3. pašvaldību budžets	0	0	0	0	0	0	0
2. Budžeta izdevumi	14 673 705 952	1 538 491 023	16 212 196 975	1 555 639 426	16 406 393 621	1 485 011 294	1 318 996 125
2.1. valsts pamatbudž ets	10 590 405 514	1 266 085 616	11 856 491 130	1 519 312 430	11 713 702 239	1 361 812 889	797 476 809
2.2. valsts speciālais budžets	4 083 300 438	272 405 407	4 355 705 845	36 326 996	4 692 691 382	123 198 405	521 519 316
2.3. pašvaldību budžets	0	0	0	0	0	0	0
3. Finansiālā ietekme	-1 951 420 449	224 796 073	-1 726 624 376	-905 754 067	-1 477 712 299	-72 782 385	522 156 348
3.1. valsts pamatbudž ets	-1 793 292 969	-46 918 739	-1 840 211 708	-1 156 084 010	-1 577 877 399	-352 642 575	394 728 473
3.2. speciālais budžets	-158 127 480	271 714 812	113 587 332	250 329 943	100 165 100	279 860 190	127 427 875

3.3. pašvaldību budžets	0	0	0	0	0	0	0
4. Finanšu līdzekļi papildu izdevumu finansēšan ai (kompensē jošu izdevumu palielināju mu norāda ar "-" zīmi)	0	0	0	0	0	0	0
5. Precizēta finansiālā ietekme		224 796 073		-905 754 067		-72 782 385	522 156 348
5.1. valsts pamatbudž ets		-46 918 739		-1 156 084 010		-352 642 575	394 728 473
5.2. speciālais budžets		271 714 812		250 329 943		279 860 190	127 427 875
5.3. pašvaldību budžets		0		0		0	0
6. Detalizēts ieņēmumu un izdevumu aprēķins (ja nepiecieša ms, detalizētu ieņēmumu un izdevumu aprēķinu var pievienot anotācijas	-						

(ex-ante) pielikumā)	
6.1. detalizēts ieņēmumu aprēķins	-
6.2. detalizēts izdevumu aprēķins	-
7. Amata vietu skaita izmaiņas (palielināj uma gadījumā: izvērstu pamatoju ms, izvērtējum s par esošo resursu pārskatīša nas iespējām, t.sk. vakanto štata vietu, ilgstošo vakanču izmantoša nu u.c.)	-

Cita informācija

2. ailē parādīti likumā “Par valsts budžetu 2023. gadam un budžeta ietvaru 2023., 2024. un 2025. gadam” 2023. gadam apstiprinātie dati, 3. ailē parādītas izmaiņas – 2024. gada budžeta projekts pret 2023. gada plānu, 4. ailē – 2024. gada budžeta projekts, 5. ailē parādītas izmaiņas – 2024. gada budžeta projekts pret vidēja termiņa budžeta ietvaru 2024. gadam (atbilstoši likumam “Par valsts budžetu 2023. gadam un budžeta ietvaru 2023., 2024. un 2025. gadam”), 6. ailē – 2025. gada budžeta projekts, 7. ailē parādītas izmaiņas – 2025. gada budžeta projekts pret vidēja termiņa budžeta ietvaru 2025. gadam (atbilstoši likumam Par valsts budžetu 2023. gadam un budžeta ietvaru 2023., 2024. un 2025. gadam) un 8. ailē – 2026. gada budžeta projekts pret vidēja termiņa budžeta ietvaru 2025. gadam (atbilstoši likumam “Par valsts budžetu 2023. gadam un budžeta ietvaru 2023., 2024. un 2025. gadam”). Valsts pamatbudžeta

un valsts speciālā budžeta ieņēmumi un izdevumi norādīti neto summās, izslēdzot savstarpējos transfertus.

4. Tiesību akta projekta ietekme uz spēkā esošo tiesību normu sistēmu Vai projekts skar šo jomu?

Jā

4.1. Saistītie tiesību aktu projekti

4.1.1. Likumprojekts “Grozījumi Enerģētikas likumā” (23-TA-1852)

Pamatojums un apraksts

Detalizētu informāciju skat. Likumprojekta paskaidrojumos.

Atbildīgā institūcija

Ekonomikas ministrija

4.1.2. Likumprojekts “Grozījums Publiskas personas mantas atsavināšanas likumā” (23-TA-1959)

Pamatojums un apraksts

Detalizētu informāciju skat. Likumprojekta paskaidrojumos.

Atbildīgā institūcija

Ekonomikas ministrija

4.1.3. Likumprojekts “Grozījumi Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumā” (23-TA-2277)

Pamatojums un apraksts

Detalizētu informāciju skat. Likumprojekta paskaidrojumos.

Atbildīgā institūcija

Finanšu ministrija

4.1.4. Likumprojekts “Grozījumi likumā “Par izložu un azartspēļu nodevu un nodokli”” (23-TA-2263)

Pamatojums un apraksts

Detalizētu informāciju skat. Likumprojekta paskaidrojumos.

Atbildīgā institūcija

Finanšu ministrija

4.1.5. Likumprojekts “Grozījumi Mikrouzņēmumu nodokļa likumā” (23-TA-2000)

Pamatojums un apraksts

Detalizētu informāciju skat. Likumprojekta paskaidrojumos.

Atbildīgā institūcija

Finanšu ministrija

4.1.6. Likumprojekts “Grozījumi likumā “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli”” (23-TA-2132)

Pamatojums un apraksts

Detalizētu informāciju skat. Likumprojekta paskaidrojumos.

Atbildīgā institūcija

Finanšu ministrija

4.1.7. Likumprojekts “Grozījumi likumā “Par akcīzes nodokli”” (23-TA-2272)

Pamatojums un apraksts

Detalizētu informāciju skat. Likumprojekta paskaidrojumos.

Atbildīgā institūcija

Finanšu ministrija

4.1.8. Likumprojekts “Grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likumā” (23-TA-2322)

Pamatojums un apraksts

Detalizētu informāciju skat. Likumprojekta paskaidrojumos.

Atbildīgā institūcija

Finanšu ministrija

4.1.9. Likumprojekts “Grozījums likumā “Par nodokļu piemērošanu brīvostās un speciālajās ekonomiskajās zonās”” (23-TA-2373)

Pamatojums un apraksts

Detalizētu informāciju skat. Likumprojekta paskaidrojumos.

Atbildīgā institūcija

Finanšu ministrija

4.1.10. Likumprojekts “Grozījumi Sporta likumā” (23-TA-2325)

Pamatojums un apraksts

Detalizētu informāciju skat. Likumprojekta paskaidrojumos.

Atbildīgā institūcija

Izglītības un zinātnes ministrija

4.1.11. Likumprojekts “Grozījumi Augstskolu likumā” (23-TA-2467)

Pamatojums un apraksts

Detalizētu informāciju skat. Likumprojekta paskaidrojumos.

Atbildīgā institūcija

Izglītības un zinātnes ministrija

4.1.12. Likumprojekts “Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā” (23-TA-2428)

Pamatojums un apraksts

Detalizētu informāciju skat. Likumprojekta paskaidrojumos.

Atbildīgā institūcija

Labklājības ministrija

4.1.13. Likumprojekts “Grozījums likumā “Par valsts pensijām”” (23-TA-2430)

Pamatojums un apraksts

Detalizētu informāciju skat. Likumprojekta paskaidrojumos.

Atbildīgā institūcija

Labklājības ministrija

4.1.14. Likumprojekts “Grozījumi Dabas resursu nodokļa likumā” (22-TA-2444)

Pamatojums un apraksts

Detalizētu informāciju skat. Likumprojekta paskaidrojumos.

Atbildīgā institūcija

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

4.1.15. Likumprojekts “Grozījumi Valsts aizsardzības finansēšanas likumā” (23-TA-1095)

Pamatojums un apraksts

Detalizētu informāciju skat. Likumprojekta paskaidrojumos.

Atbildīgā institūcija

Aizsardzības ministrija

4.1.16. Likumprojekts “Grozījumi Likumā par budžetu un finanšu vadību” (23-TA-1614)

Pamatojums un apraksts

Detalizētu informāciju skat. Likumprojekta paskaidrojumos.

Atbildīgā institūcija

Finanšu ministrija

4.1.17. Likumprojekts “Grozījums likumā “Par valsts sociālo apdrošināšanu”” (23-TA-2486)

Pamatojums un apraksts

Detalizētu informāciju skat. Likumprojekta paskaidrojumos.

Atbildīgā institūcija

Kultūras ministrija

4.1.18. Likumprojekts “Grozījums Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā” (23-TA-2679)

Pamatojums un apraksts

Detalizētu informāciju skat. Likumprojekta paskaidrojumos.

Atbildīgā institūcija

Labklājības ministrija

4.1.19. Likumprojekts “Grozījumi Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likumā” (23-TA-2087)

Pamatojums un apraksts

Detalizētu informāciju skat. Likumprojekta paskaidrojumos.

Atbildīgā institūcija

Ārlietu ministrija

4.1.20. Ministru kabineta noteikumu projekts “Kārtība, kādā 2024. gadā pašvaldībām piešķir valsts budžeta dotāciju par personām, kuras ilgstošas sociālās aprūpes iestādēs ievietotas līdz 1998. gada 1. janvārim”

Pamatojums un apraksts

Likumprojekta 31. panta 2. punkts.

Atbildīgā institūcija

Finanšu ministrija

4.2. Cita informācija

4.1.20. apakšpunktā minētā Ministru kabineta noteikumu projekta izdošanas pamats ir likums “Par valsts budžetu 2024. gadam un budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026. gadam”, kas vēl nav spēkā esošs. Līdz ar to paredzēts, ka noteikumi tiks izstrādāti un stāsies spēkā 2024. gadā, pēc Likumprojekta pieņemšanas Saeimā.

5. Tiesību akta projekta atbilstība Latvijas Republikas starptautiskajām saistībām

Vai projekts skar šo jomu?

Jā

5.1. Saistības pret Eiropas Savienību

Vai ir attiecināms?

Nē

5.2. Citas starptautiskās saistības

Vai ir attiecināms?

Nē

5.3. Cita informācija

Apraksts

Likumprojektā finansējums Latvijas iemaksām ES budžetā 2024. gadam paredzēts 425,62 milj. *euro* apmērā, savukārt 2025. gadam 436,13 milj. *euro* apmērā un 2026. gadam 477,77 milj. *euro* apmērā.

ES dalībvalstu saistības veikt iemaksas nosaka Līgums par ES darbību, kā arī 2003. gada maijā parakstītais Pievienošanās ES līgums, kas paredz visu pilntiesīgas dalībvalsts saistību, pienākumu un tiesību pārņemšanu līdz ar iestāšanās brīdi ES, kā rezultātā šādas dalībvalsts iemaksas veicamas katru gadu – ik mēnesi.

Iemaksu kārtību nosaka Padomes 2020. gada 14. decembra Lēmums (ES, Euratom) 2020/2053 par ES pašu resursu sistēmu un ar ko atceļ Lēmumu 2014/335/ES, Euratom, Padomes 2021. gada 30. aprīļa Regula (ES, Euratom) 2021/768, ar ko nosaka ES pašu resursu sistēmas īstenošanas pasākumus un atceļ Regulu (ES, Euratom) Nr.608/2014, Padomes 2014. gada 26. maija Regula (ES, Euratom) Nr.609/2014 par metodēm un procedūru, lai darītu pieejamus tradicionālos, PVN un NKI pašu resursus, un par pasākumiem, lai izpildītu kases vajadzības, kas grozīta ar Padomes 2016. gada 17. maija Regulu 2016/804 un Padomes 2022. gada 5. aprīļa Regulu 2022/615, Padomes 2021. gada 30. aprīļa Regula (ES, Euratom) 2021/769, ar ko atceļ Regulu (EEK, Euratom) Nr.1553/89 par galīgajiem vienotajiem pasākumiem, lai iekasētu pašu resursus, ko veido pievienotās vērtības nodokļi. Ar 2021. gadu ES pašu resursu sistēmas regulējošo tiesību aktu kopumu papildina Padomes 2021. gada 30. aprīļa

Regula (ES, Euratom) 2021/770 par pašu resursa aprēķināšanu, kas pamatojas uz neregistrēta izlietotā plastmasas iepakojuma daudzumu, par metodēm un procedūru, lai darītu pieejamu minēto pašu resursu, par pasākumiem, lai izpildītu kases vajadzības, un par dažiem aspektiem attiecībā uz pašu resursu, kas pamatojas uz nacionālo kopienākumu.

Institūcijām, kurām ir noslēgti līgumi par dalību starptautiskajās organizācijās, Likumprojektā ir paredzēts nepieciešamais finansējums dalības maksai.

Budžeta likumprojektu paketē iekļauto likumprojektu atbilstība Latvijas Republikas starptautiskajām saistībām norādīta tiem pievienotajās anotācijās.

6. Projekta izstrādē iesaistītās institūcijas un sabiedrības līdzdalības process

Sabiedrības līdzdalība uz šo tiesību akta projektu neattiecas

Jā

Skaidrojums

Ar masu mediju starpniecību sabiedrība ir informēta par Likumprojekta izstrādes gaitu, svarīgākajiem prognozējamajiem makroekonomiskajiem un fiskālajiem rādītājiem.

Ministru kabineta sēdēs, kurās tika izskatīti jautājumi saistībā ar Likumprojekta sagatavošanu, tika uzaicināti piedalīties sociālie partneri.

Sagatavots Ministru kabineta un Latvijas Pašvaldību savienības vienošanās un domstarpību protokola projekts par 2024. gada budžetu un budžeta ietvaru 2024. - 2026. gadam (turpmāk – protokola projekts), kurš jāiekļauj vienotā Likumprojekta paketē. Protokola projekts tika izskatīts Ministru kabineta 2023. gada 24. oktobra sēdē.

Latvijas Pašvaldību savienības priekšlikumi par aktuālajiem jautājumiem Likumprojekta izstrādes procesā ir izskatīti un šobrīd panāktas šādas vienošanās, kuras iekļautas protokola projektā:

- par iedzīvotāju ienākuma nodokļa prognozes izpildes garantiju 100% apmērā un iedzīvotāju ienākuma nodokļa prognozes sadalījumu pa ceturkšņiem, kā arī par avansa pārskaitījumiem pašvaldībām sabalansētas naudas plūsmas nodrošināšanai;
- par nekustamā īpašuma nodokļa, dabas resursu nodokļa ieņēmumu ieskaitīšanu pašvaldību budžetos;
- par pašvaldību aizņēmumiem un galvojumiem;

- par pašvaldību finanšu izlīdzināšanas aprēķina kārtību 2024. gadā un dotācijas apmēru par personām, kas ievietotas sociālās aprūpes centros līdz 1998. gada 1. janvārim;
- par speciālu risinājumu 19 pašvaldībām, piešķirot papildu dotāciju 7 milj. *euro* apmērā;
- par pašvaldībām atsevišķiem svarīgiem nozaru ministriju jautājumiem.

6.4. Cita informācija

Cita informācija

-

7. Tiesību akta projekta izpildes nodrošināšana un tās ietekme uz institūcijām

Vai projekts skar šo jomu?

Jā

7.1. Projekta izpildē iesaistītās institūcijas

Institūcijas

Visas ministrijas un citas centrālās valsts iestādes.

7.2. Administratīvo izmaksu monetārs novērtējums

Vai projekts skar šo jomu?

Nē

7.3. Atbilstības izmaksu monetārs novērtējums

Vai projekts skar šo jomu?

Nē

7.4. Projekta izpildes ietekme uz pārvaldes funkcijām un institucionālo struktūru

Ietekme	Jā/Nē	Skaidrojums
1. Tiks veidota jauna institūcija	Nē	-
2. Tiks likvidēta institūcija	Nē	-
3. Tiks veikta esošās institūcijas reorganizācija	Nē	-

4. Institūcijas funkcijas un uzdevumi tiks mainīti (paplašināti vai sašaurināti)	Nē	-
5. Tiks veikta iekšējo institūcijas procesu efektivizācija	Nē	-
6. Tiks veikta iekšējo institūcijas procesu digitalizācija	Nē	-
7. Tiks veikta iekšējo institūcijas procesu optimizācija	Nē	-
8. Cita informācija	Nē	-

7.5. Cita informācija

Cita informācija

Budžeta finansētu institūciju – budžeta iestāžu, pilnīgi vai daļēji no budžeta finansētu uzņēmumu (uzņēmēj sabiedrību) un organizāciju vadītāji (budžeta izpildītāji) var veikt valsts budžeta izdevumus vai uzņemties saistības tikai likumā “Par valsts budžetu 2024. gadam un budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026. gadam” noteikto apropriāciju ietvaros saskaņā ar finansēšanas plānos noteiktajiem asignējumu apjomiem.

Likums “Par valsts budžetu 2024. gadam un budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026. gadam” tiks publicēts oficiālajā izdevumā “Latvijas Vēstnesis”, kā arī pēc izsludināšanas tas tiks ievietots Finanšu ministrijas mājaslapā.

Likumprojekts ir izstrādāts, ņemot vērā indivīda intereses. Indivīds savas tiesības var aizstāvēt Latvijas Republikas Satversmē un citos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

8. Horizontālās ietekmes

8.1. Projekta tiesiskā regulējuma ietekme

8.1.1. uz publisku pakalpojumu attīstību

Vai projekts skar šo jomu?

Nē

8.1.2. uz valsts un pašvaldību informācijas un komunikācijas tehnoloģiju attīstību

Vai projekts skar šo jomu?

Nē

8.1.3. uz informācijas sabiedrības politikas īstenošanu

Vai projekts skar šo jomu?

Nē

8.1.4. uz Nacionālā attīstības plāna rādītājiem

Vai projekts skar šo jomu?

Nē

8.1.5. uz teritoriju attīstību

Vai projekts skar šo jomu?

Nē

8.1.6. uz vidi

Vai projekts skar šo jomu?

Nē

8.1.7. uz klimatneitralitāti

Vai projekts skar šo jomu?

Nē

8.1.8. uz iedzīvotāju sociālo situāciju

Vai projekts skar šo jomu?

Nē

8.1.9. uz personu ar invaliditāti vienlīdzīgām iespējām un tiesībām

Vai projekts skar šo jomu?

Nē

8.1.10. uz dzimumu līdztiesību

Vai projekts skar šo jomu?

Nē

8.1.11. uz veselību

Vai projekts skar šo jomu?

Nē

8.1.12. uz cilvēktiesībām, demokrātiskām vērtībām un pilsoniskās sabiedrības attīstību

Vai projekts skar šo jomu?

Nē

8.1.13. uz datu aizsardzību

Vai projekts skar šo jomu?

Nē

8.1.14. uz diasporu

Vai projekts skar šo jomu?

Nē

8.1.15. uz profesiju reglamentāciju

Vai projekts skar šo jomu?

Nē

8.1.16. uz bērna labākajām interesēm

Vai projekts skar šo jomu?

Nē

8.2. Cita informācija

Cita informācija

Informācija atbilstoši 8.punkta jautājumiem ir norādīta Likumprojekta paskaidrojumos un/vai Likumprojekta pavadošo likumprojektu paketes anotācijās.